

Nieuwsbrief 1 (2015)

NIEUWSBRIEF SPR, 2015-01

Het IONS en de Dutch SPR organiseren

WEBINAR op 1 februari 2015

Aanvang: 20h00 (Central Europe Time)

PRESENTIMENT & NONCONSCIOUS PRECOGNITION

What the data tell us about mechanism

REGISTRATIE VERPLICHT (en doe het snel, het verplicht tot niets):

<https://attendee.gotowebinar.com/register/334328864459292418>

After registering, you will receive a confirmation email containing information about joining the webinar.

Samenvatting

For most of us, our everyday conscious minds feel the stream of conscious experience flowing linearly through what we call the past, present and future. But how do non-conscious mental processes interact with events that take place in time? By definition, we aren't privy to our non-conscious minds, so to get at this question, we have to look deeper. I will first briefly describe current neuroscientific and psychological ideas about how everyday conscious awareness creates a sense of order and temporal flow. Then we will delve into the methods used to examine how non-conscious processes interact with events, and how the results of such experiments can inform our understanding about the nature of reality and time. Specifically, I will describe the methods and implications of experiments examining non-conscious "time bending" (i.e., differences between our everyday conscious version of time and the versions accessed by non-conscious processes), including presentiment/precognition experiments and their implications. Finally, I will discuss the requirements for any model that attempts to describe how the so-called past, present, and future seem to fall away, and to what extent they actually fall away, under the influence non-conscious processing. Taken from another point of view, any model that successfully describes this phenomenon could also be used to address how a sense of past, present, and future are manufactured for use by everyday conscious awareness

REGISTRATIE VERPLICHT:

<https://attendee.gotowebinar.com/register/334328864459292418>

Wie is Julia Mossbridge?

Julia Mossbridge PhD, from Northwestern University (Illinois, USA), uses computational, behavioral, and physiological techniques to examine how humans integrate what we experience over time into a so-called “stream” of consciousness. Her interest in this topic has led her to examine aspects of both cognitive and perceptual timing as well as the more controversial reverse-temporal effects she analyzed in her recent meta-analysis (covered in ABC News 20/20, Wall Street Journal Ideas Market, Fox News, and other mainstream media outlets).

Dr. Mossbridge received post-doctoral funding from the National Institutes of Health, the Bial Foundation, and the Monroe Institute. Julia's Ph.D. in Communication Sciences and Disorders is from Northwestern University, her M.A. in Neuroscience is from University of California at San Francisco, and she received her B.A. with highest honors in neuroscience from Oberlin College. In addition to continuing to pursue her research interests and inventing smartphone apps (www.choicecompass.com), she is currently working with Imants Baruss on a book taking a post-materialist approach to consciousness, entitled "Transcendent Mind: Re-thinking the Science of Consciousness." The book will be published by the American Psychological Association in 2016. Julia lives in Evanston, Illinois with her partner and son.

After registering, you will receive a confirmation email containing information about joining the webinar.

Nieuwsbrief 2 (2015)

Aankondiging Dag van de Parapsychologie

Zet het alvast in uw agenda!

De jaarlijkse Dag van de Parapsychologie vindt plaats op zaterdagmiddag 30 mei.

Locatie: Turingzaal, Science Park 123, Amsterdam.

Voorlopig programma:

Thema: "het Experimentator effect"

12:30 Ontvangst met koffie.

13:00 Prof. em. D J Bierman

Hoe een programmeerfout juist het experimentator verwachtingseffect uitsloot. in het kader van de zeer succesvolle 'double-slit' experimenten van dr. Dean Radin.

13:45 Demo van het omstreden pingpong ballen experiment.

14:00 Demo:

Hoe kun je de boel foppen met het ballen experiment door de wereldberoemde illusionist Rob Molien.

14:15 Lunch pauze (met versnaperingen).

15:00 dr. Peter Vrijdag

Het experimentator effect in de context van precognitie.

15:45 dr. Marilyn Schlitz (via Skype) & drs. Eva Lobach

Experimentele poging om het experimentator effect te meten met behulp van één van de retroactieve Bem-experimenten.

16:45 Afsluiting.

Reserveren: <http://dutchspr.org/dagvdpp2015/>

De nadere aankondiging volgt ook in het komende nummer van het tijdschrift dat rond eind april in uw brievenbus valt.

Route naar de Turingzaal (Science Park 123, Amsterdam):

TREIN:

Station 'Science Park'.

Er stopt ongeveer 4 maal per uur een trein vanuit het Centraal Station.

Van het station is het ongeveer 8 minuten lopen (de hele tunnel door).

BUS:

De bussen 40 en 240 stoppen op ongeveer 100 meter.

TRAM:

Lijn 9 stopt op de hoek van Kruislaan en Middenweg. Vandaar is het ongeveer 15 minuten lopen (Looprichting station Science Park en ga de hele tunnel door).

AUTO:

Ring amsterdam (A10) afslag knooppunt Watergraafsmeer. Rij in de richting van het centrum tot voorbij de begraafplaats en sla bij het stoplicht (Kruislaan) rechtsaf. Dan ongeveer 1 km doorrijden. Tunnel door. Meld u zich bij de portier om de auto door het hek (aan de linkerkant) op het parkeerterrein te krijgen.

Nieuwsbrief 3 (2015)

1. Dag van de Parapsychologie 2015 & ALV
2. SPR-Studiekring Den Haag
3. Voorspellende dromen
4. Mededeling bestuur: bestuurslid gevraagd, sponsor de SPR! / Nieuw ledenregistratiesysteem en boekhoudpakket

1. Dag van de Parapsychologie

De 30e mei nadert nu snel: De jaarlijkse dag van de Parapsychologie. Deze begint om 13:00 (zaal open om 12:30) in de Turingzaal van het Science Park 123 in Amsterdam. Het belooft een zeer interessante dag te worden met o.a. een directe verbinding naar Californië, waarvandaan Marilyn Schlitz iets zal vertellen over een groot experiment waarin de rol van de experimentator in parapsychologische experimenten werd onderzocht.

Ook de illusionist Rob Mollien en de journalist Peter Vrijdag geven acte de présence. Ga naar de website voor

registratie: <http://dutchspr.org/dvdpp2015> waar het programma staat en klik op 'INSCHRIJVEN'. Er is ook een link naar een plattegrondje van het Science Park.

Het Science Park heeft een treinstation en is ook bereikbaar met bus

40. Voorafgaande is de jaarlijkse algemene ledenvergadering, waarin het SPR bestuur verantwoording aflegt (aanvang 11:30).

2. SPR-Studiekring Den Haag

Studiekring Den Haag, in het voorjaar van 2014 opgericht door Vera Böck en Paul Groenenboom, stuurde een verslag van hoe het hun sinds de vorige Dag van de Parapsychologie is vergaan. De kring bestaat uit een trouwe groep van 10 tot 12 deelnemers. De studiekekring heeft een voorkeur voor het discussiëren over onderwerpen naar aanleiding van een voordracht (door henzelf of door een genodigde) in plaats van het uitvoeren van experimenten. De onderwerpen die tot nu toe aan bod zijn gekomen zijn: verslag van de Dag van de Parapsychologie en bespreking van de onderwerpen; bijna-dood-ervaringen; wetenschapsfraude; parapsychologie en wijsbegeerte; dromen en parapsychologie.

De bijeenkomsten hebben ook mensen van buiten geïnspireerd om lid te worden van de SPR.

Voor de toekomst voorziet de groep behoefte aan suggesties voor nieuwe onderwerpen. Deze suggesties kunnen komen vanuit de landelijke SPR of vanuit andere studiekringen.

De groep staat nog open voor nieuwe belangstellenden in de regio Den Haag.

Neem hiervoor contact op met Paul Groenenboom: paul.groenb@gmail.com. De volgende bijeenkomst staat gepland op 1 juni 2015.

3. Voorspellende dromen

Er is recent een artikel verschenen over een onderzoek op de Universiteit van Edinburgh naar voorspellende dromen. Er hebben 100 proefpersonen ieder 4 keer meegedaan. Ze beschreven hun droom en zonden deze beschrijving via Internet. Vervolgens werd er random een doel-videoclip bepaald. De proefpersonen konden deze dan alweer via Internet bekijken. Een jury vergeleek de beschrijving vervolgens met 4 clips waaronder de doelclip en 3 andere. En koos dan de clip die het beste overeenkwam met de droom. De kans dat die keuze bij toeval correct is, is 25% (1 op de 4). Maar de resultaten lieten zien dat de jury de doelclip in 32% van de gevallen eruit pikte (bijna 1 op de drie).

Dit is een statistisch significant resultaat. Het betreffende experiment met 400 pogingen is verreweg het grootste droom-experiment dat is uitgevoerd.

Artikel: <http://www.research.ed.ac.uk/portal/files/15018943/WattDreamsJPAuthorVersion.pdf>

4. Van de bestuurstafel

Oproep bestuursleden

Elk jaar weer blijkt het aantal mooie plannen groter te zijn dan we met de beschikbare menskracht kunnen uitvoeren. Het bestuur roept daarom enthousiaste leden op om kandidaat bestuurslid te worden. Stuur uw motivatiebrief en CV naar bestuur@dutchspr.org indien u ons wilt komen versterken.

Nieuw ledenregistratiesysteem en boekhoudpakket

Sinds kort beschikt de SPR over een nieuw ledenregistratiesysteem en boekhoudpakket. Na wat aanloopproblemen (een aantal facturen zijn zonder voornaam/voorvoegsel verstuurd) loopt e.e.a. nu op rolletjes. Hierdoor zijn we er ook achter gekomen dat een aantal leden mogelijk een of meerdere jaren achter loopt met betalen van het lidmaatschap. Betreffende leden zullen wij binnenkort een mail sturen met het verzoek alsnog te betalen.

Nieuwsbrief 4 (2015)

In deze nieuwsbrief:

1. Dag van de Parapsychologie 30 mei 2015
2. Studiekring Brabant/Zeeland

Dag van de Parapsychologie

Het thema van de aankomende Dag van de Parapsychologie is het Experimentator Effect, ook wel 'proefleidereffect' genoemd.

Wat is een experimentator effect??

Je kunt het zien als het placebo-effect van de wetenschappelijk onderzoeker. Het placebo-effect is een bekend verschijnsel: als de patiënt maar gelooft dat het medicijn werkt, dan heeft dat al een merkbaar effect. De patiënt voelt zich hersteld of in ieder geval een stuk beter. Hoe het placebo-effect werkt is nog onbekend, maar dat de overtuiging van de patiënt het genezingsproces beïnvloedt is duidelijk. Voor geneesmiddelenfabrikanten is het placebo-effect natuurlijk een probleem, want hun zorg is dat ze moeten aantonen dat het medicijn het beter doet dan een placebo-pil zonder medicijn. En dat blijkt niet mee te vallen!

Op dezelfde manier bezorgt het experimentator-effect de onderzoeker grote hoofdbrekens.

Je gelooft bijvoorbeeld dat ratten die vaker geaaid worden sneller door het doolhof zullen rennen. En dan zie je dat ook. Maar je collega die de omgekeerde overtuiging heeft, vindt juist het omgekeerde resultaat. Dat is het experimentator-effect. Natuurlijk is het experimentator-effect niet altijd even duidelijk aanwezig, maar vaak genoeg om je zorgen te maken en het vertrouwen in de eigen resultaten te verliezen. Maar het zorgt ook voor grote nieuwsgierigheid: hoe werkt dat experimentator-effect eigenlijk? Net zoals bij sommige dokters alle medicijnen beter lijken te werken, zijn er ook onderzoekers die altijd vinden wat ze verwachten, terwijl de meeste onderzoekers maar moeten afwachten wat de onderzoeksresultaten zijn. Kortom, de verwachtingen van de onderzoeker spelen een rol, maar die verwachtingen lijken niet voor elke onderzoeker evenveel gewicht in de schaal te leggen.

Is hier mogelijk sprake van een paranormaal effect?

Bijna alle presentaties op deze Dag van de Parapsychologie staan in het teken van het experimentator-effect.

Het eerste praatje, van Dick Bierman, gaat over een experiment van Dean Radin waar door een programmeerfout het experiment iets anders deed dan de Nieuwsbrief 4 (2015)

In deze nieuwsbrief:

1. Dag van de Parapsychologie 30 mei 2015
2. Studiekring Brabant/Zeeland

Dag van de Parapsychologie

Het thema van de aankomende Dag van de Parapsychologie is het Experimentator Effect, ook wel 'proefleidereffect' genoemd.

Wat is een experimentator effect??

Je kunt het zien als het placebo-effect van de wetenschappelijk onderzoeker. Het placebo-effect is een bekend verschijnsel: als de patiënt maar gelooft dat het medicijn werkt, dan heeft dat al een merkbaar effect. De patiënt voelt zich hersteld of in ieder geval een stuk beter. Hoe het placebo-effect werkt is nog onbekend, maar dat de overtuiging van de patiënt het genezingsproces beïnvloedt is duidelijk. Voor geneesmiddelenfabrikanten is het placebo-effect natuurlijk een probleem, want hun zorg is dat ze moeten aantonen dat het medicijn het beter doet dan een placebo-pil zonder medicijn. En dat blijkt niet mee te vallen!

Op dezelfde manier bezorgt het experimentator-effect de onderzoeker grote hoofdbrekens.

Je gelooft bijvoorbeeld dat ratten die vaker geaaid worden sneller door het doolhof zullen rennen. En dan zie je dat ook. Maar je collega die de omgekeerde overtuiging heeft, vindt juist het omgekeerde resultaat. Dat is het experimentator-effect. Natuurlijk is het experimentator-effect niet altijd even duidelijk aanwezig, maar vaak genoeg om je zorgen te maken en het vertrouwen in de eigen resultaten te verliezen. Maar het zorgt ook voor grote nieuwsgierigheid: hoe werkt dat experimentator-effect eigenlijk? Net zoals bij sommige dokters alle medicijnen beter lijken te werken, zijn er ook onderzoekers die altijd vinden wat ze verwachten, terwijl de meeste onderzoekers maar moeten afwachten wat de onderzoeksresultaten zijn. Kortom, de verwachtingen van de onderzoeker spelen een rol, maar die verwachtingen lijken niet voor elke onderzoeker evenveel gewicht in de schaal te leggen.

Is hier mogelijk sprake van een paranormaal effect?

Bijna alle presentaties op deze Dag van de Parapsychologie staan in het teken van het experimentator-effect.

Het eerste praatje, van Dick Bierman, gaat over een experiment van Dean Radin waar door een programmeerfout het experiment iets anders deed dan de onderzoeker verwachtte. Daardoor was de verwachting van de proefleider omgekeerd aan wat er uit zou moeten komen. Wat was er sterker: de verwachting van de proefleider, of het verkeerd geprogrammeerde

experiment?? [Je kunt hier alvast meer lezen over dat experiment van Dean Radin.](#)

De tweede presentatie is een demonstratie van een zogenaamde ping-pong-ballen experiment. Hier is de vraag hoeveel je kunt sjoemelen als proefpersoon. Daarom is dit experiment omstreden. Hoeveel je kunt sjoemelen kun je pas goed testen als je een echte goochelaar zijn gang laat gaan. Hoe doet een goochelaar het bij een experiment als dit? Is het experiment echt omstreden of valt het wel mee? Goochelaar Rob Moliën gaat de strijd aan met dit parapsychologisch onderzoek en probeert maximaal te sjoemelen.

De derde presentatie is van Peter Vrijdag. Peter Vrijdag heeft een [boekje geschreven over het Experimentator Effect.](#)

Op de dag van de parapsychologie zal hij spreken over precognitie: als onze ingevingen over de toekomst uitkomen, gaat het dan over het weten wat er komen gaat... of kunnen onze ingevingen juist de toekomst helpen vormgeven? Met andere woorden: beïnvloeden ook hier onze verwachtingen toekomstige gebeurtenissen, net als bij placebo- en experimentator-effecten?

De vierde en laatste bijdrage is een gecombineerde presentatie van Eva Lobach en Marilyn Schlitz uit Californië (via internet). De presentatie gaat over een experiment dat is bedacht door Daryl Bem. Daryl Bem publiceerde een serie experimenten naar precognitie in een wetenschappelijk tijdschrift voor psychologen. De meeste psychologen moeten niets hebben van precognitie, en er stak een storm van kritiek op. Daaruit volgden verschillende aanbevelingen voor vervolgonderzoek. Een van die vervolgstudies is een groot internationaal onderzoek, specifiek gericht op experimentator-effecten. Hierbij is een experiment van Daryl Bem gebruikt dat gaat over 'retroactive priming'. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels bekend. Eva Lobach heeft met 16 verschillende student-experimentatoren meegewerkt aan dit internationale onderzoek en zal tonen hoe het experiment in zijn werk ging. Marilyn Schlitz zal vertellen over de resultaten van het gehele onderzoek, en wat de pl! annen zijn voor een vervolg.

[Je kunt hier het controversiële artikel van Daryl Bem lezen.](#)

Het experiment dat in het internationale onderzoek is gebruikt, en dat op de dag van de Parapsychologie gedemonstreerd zal worden, staat in dit artikel beschreven als Experiment 4 Retroactive Priming II.

Kortom, een interessant en afwisselend programma. Geef je op voor de dag als je dat nog niet gedaan hebt via de website <http://dutchspr.org/spr/dvdpp2015>.

hadden onder andere ook belangstelling voor het zelf uitvoeren van parapsychologische experimentjes. Hier is al wel het een en ander over verschenen in het tijdschrift, en nu ook te vinden op de site: <http://dutchspr.org/spr/DOEHETZELF>

Woon je op bereisbare afstand van Middelburg en heb je belangstelling om mee te doen, of ken je mensen in die buurt die daar mogelijk belangstelling voor hebben (hoeven (nog) geen SPR-lid te zijn), neem dan contact op met Ton Veldman, aeno@kpnmail.nl.

onderzoeker verwachtte. Daardoor was de verwachting van de proefleider omgekeerd aan wat er uit zou moeten komen. Wat was er sterker: de verwachting van de proefleider, of het verkeerd geprogrammeerde experiment?? [Je kunt hier alvast meer lezen over dat experiment van Dean Radin.](#)

De tweede presentatie is een demonstratie van een zogenaamde ping-pong-ballen experiment. Hier is de vraag hoeveel je kunt sjoemelen als proefpersoon. Daarom is dit experiment omstreden. Hoeveel je kunt sjoemelen kun je pas goed testen als je een echte goochelaar zijn gang laat gaan. Hoe doet een goochelaar het bij een experiment als dit? Is het experiment echt omstreden of valt het wel mee? Goochelaar Rob Molien gaat de strijd aan met dit parapsychologisch onderzoek en probeert maximaal te sjoemelen.

De derde presentatie is van Peter Vrijdag. Peter Vrijdag heeft een [boekje geschreven over het Experimentator Effect](#).

Op de dag van de parapsychologie zal hij spreken over precognitie: als onze ingevingen over de toekomst uitkomen, gaat het dan over het weten wat er komen gaat... of kunnen onze ingevingen juist de toekomst helpen vormgeven? Met andere woorden: beïnvloeden ook hier onze verwachtingen toekomstige gebeurtenissen, net als bij placebo- en experimentator-effecten?

De vierde en laatste bijdrage is een gecombineerde presentatie van Eva Lobach en Marilyn Schlitz uit Californië (via internet). De presentatie gaat over een experiment dat is bedacht door Daryl Bem. Daryl Bem publiceerde een serie experimenten naar precognitie in een wetenschappelijk tijdschrift voor psychologen. De meeste psychologen moeten niets hebben van precognitie, en er stak een storm van kritiek op. Daaruit volgden verschillende aanbevelingen voor vervolgonderzoek. Een van die vervolgstudies is een groot internationaal onderzoek, specifiek gericht op experimentator-effecten. Hierbij is een experiment van Daryl Bem gebruikt dat gaat over 'retroactive priming'. De resultaten van dit onderzoek zijn inmiddels bekend. Eva Lobach heeft met 16 verschillende student-experimentatoren meegewerkt aan dit internationale onderzoek en zal tonen hoe het experiment in zijn werk ging. Marilyn Schlitz zal vertellen over de resultaten van het gehele onderzoek, en wat de pl! annen zijn voor een vervolg.

[Je kunt hier het controversiële artikel van Daryl Bem lezen.](#)

Het experiment dat in het internationale onderzoek is gebruikt, en dat op de dag van de Parapsychologie gedemonstreerd zal worden, staat in dit artikel beschreven als Experiment 4 Retroactive Priming II.

Kortom, een interessant en afwisselend programma. Geef je op voor de dag als je dat nog niet gedaan hebt via de website <http://dutchspr.org/spr/dvdpp2015>.

Studiekring Brabant/Zeeland

Studiekring Brabant/Zeeland bestaat momenteel uit drie actieve leden. Vorige week bezochten zij Eva Lobach en Dick Bierman in Amsterdam om meer te horen over recente ontwikkelingen in de parapsychologie en wederzijds ideeën uit te wisselen. Het was een nuttige bijeenkomst. Leden van de studiekekring hadden onder andere ook belangstelling voor het zelf uitvoeren van parapsychologische experimentjes. Hier is al wel het een en ander over verschenen in het tijdschrift, en nu ook te vinden op de site: <http://dutchspr.org/spr/DOEHETZELF>

Woon je op bereisbare afstand van Middelburg en heb je belangstelling om mee te doen, of ken je mensen in die buurt die daar mogelijk belangstelling voor hebben (hoeven (nog) geen SPR-lid te zijn), neem dan contact op met Ton Veldman, aeno@kpnmail.nl.